

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola, Teplice, Maxe Švabinského 1743

Maxe Švabinského 1743, 415 01 Teplice

Identifikátor školy: 600084850

Termín konání orientační inspekce: 5. - 7. února 2001

Čj.	065 57/01-2550
Signatura	of5cu113

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Teplice, Maxe Švabinského 1743 je zřízena Městem Teplice. Podle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 9/000 sdružuje základní školu a školní družinu. Cílová kapacita školy je 360 žáků a skutečný stav ke dni inspekce je 344 žáků. Školní družina má kapacitu 55 žáků a v současné době je ve dvou odděleních zařazeno 50 žáků. V poslední době prošla škola mnoha stavebními a technickými úpravami. O celkovou sanaci a modernizaci školního prostředí se zasloužil nejen zřizovatel, ale také organizační schopnosti ředitelky školy, která se s nárůstem nejrůznějších dalších povinností ředitele, spojenými s rekonstrukcí, dokázala velmi dobře vyrovnat. Problémem školy v minulých letech byl malý počet žáků. Dnes již škola tento problém nemá. Z původních 176 žáků vzrostl počet na dnešních 344 žáků. Kromě realizace vzdělávacího dokumentu Základní škola č. j. 16 847/96-2 probíhá na škole, v rámci pěti tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy zaměřené na lední hokej, projekt MŠMT „Intenzifikace sportovních tříd“.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Pro hodnocení kvality vzdělávání byly zvoleny hospitace ve všech třídách na 1. stupni a hospitace v předmětech humanitního a přírodovědného bloku na 2. stupni.

Předměty 1. stupně

V rámci inspekční činnosti bylo hospitováno devět hodin (tři hodiny českého jazyka, tři hodiny matematiky, tři hodiny výchov). Celkem pět hodin odučili kvalifikovaní a čtyři hodiny nekvalifikovaní vyučující. Tento fakt však neměl (s jednou výjimkou) podstatný vliv na kvalitu vyučování. Všechny hodiny byly zodpovědně připravené a promyšlené.

Kontrolou třídní dokumentace bylo zjištěno, že škola zareagovala na doplňky k učebním osnovám vzdělávacího programu Základní škola. Na pokyn vedení školy vyučující zpracovali tematické plány. Jejich kontrolou bylo zjištěno, že v předmětu praktické činnosti v pátém ročníku neodpovídá tematický celek konkrétním prováděným činnostem v hospitované hodině (záměna tematického celku práce s papírem za práce montážní a demontážní).

Škola je velmi dobře materiálně vybavena. V hodinách vyučující používali dostatečné množství názorných pomůcek (i vlastní výroby). V oblasti psychohygieny nutno vyzdvihnout estetické a moderní prostředí tříd – praktický, elegantní nábytek, účinné žaluzie, dostatek přírodnin, zejména živé květiny. Vyučující pravidelně dbali na udržování návyků žáků včetně relaxačních prvků (zejména v nejnižších ročnících).

Organizace, formy a metody práce byly rozličné. Docházelo k častému střídání činností, metod i forem. Avšak ojediněle se objevily také hodiny vedené pouze frontálně či didakticky nesprávně.

Motivace a hodnocení byly přirozenou součástí vyučovacího procesu. Náhodnou kontrolou notýsků a žákovských knížek bylo zjištěno dostatečné množství i frekvence známek, včetně výchov. V některých ročnících byla zjištěna absence známek z hudební výchovy (známka jedenkrát za pololetí).

V rámci interakce a komunikace vyučující často přebírali aktivity dětí a omezovali tak prostor pro jejich vyjádření a pro rozvoj komunikativních dovedností. Osobnost žáka však byla respektována.

Plánování a příprava výuky, stejně tak podmínky výuky jsou ČŠI hodnoceny velmi dobře.

Organizace, formy a metody výuky a oblast motivace a hodnocení jsou rovněž velmi dobré. Interakce a komunikace je hodnocena průměrně.

ČŠI sledovala také první etapu jazykového vzdělávání (4. a 5. třídy). Byly hospitovány hodiny u obou vyučujících anglického jazyka. Oba jsou odborně a pedagogicky nezpůsobili, což se na výuce jazyka negativně projevilo.

Plánování a příprava výuky měly průměrnou úroveň. Hodiny byly vedeny v českém jazyce, měly klasickou stavbu – slovíčka, četba, překlad, málo prostoru bylo věnováno praktickému využití probraného učiva, žáci neměli možnost v rámci svých znalostí konverzovat. Značný prostor byl věnován písemnému projevu.

Nezkušenost vyučujících a neznalost metodiky vyučování cizímu jazyku tak vedly k neefektivnímu využití času a k prohrškům proti psychohygieně. Jednotvárná činnost vedla k nepozornosti a únavě žáků. Vyučování anglického jazyka je pouze vyhovující.

Na základě uvedených aspektů hodnotí ČŠI celkovou úroveň výchovně vzdělávacího procesu ve sledovaných hodinách na 1. stupni - i přes nedostatky jazykového vyučování - jako velmi dobrou.

Předměty humanitního zaměření 2. stupně

Český jazyk

ČŠI hospitovala u obou vyučujících českého jazyka, celkem ve třech vyučovacích hodinách slohu a literatury. Učivo českého jazyka je rozplánováno do všech ročníků druhého stupně, plány odpovídají osnovám a zápisy v třídních knihách dokládají jejich plnění. Všechny hospitované hodiny byly připravené.

Vyučování českého jazyka zajišťují dvě odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Ve výuce používají schválené učebnice odpovídající zvolenému vzdělávacímu programu, doplňkovou literaturu, audiovizuální techniku a další názorné pomůcky. Využívají rovněž dobře fungující školní knihovnu a žáci jsou zapojováni do tvorby školního časopisu, který pak je zpětně využíván v hodinách (vlastní tvorba žáků v hodinách literatury).

Vyučování probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny vhodným nábytkem a jejichž estetická úroveň je velmi dobrá.

Psychohygienu byla v hodinách zajišťována střídáním forem a metod práce, popřípadě relaxačními chvilkami s náplní odpovídající věku žáků (krátké příběhy doplňující probíranou látku vyprávěné nebo čtené učitelkou).

Obě vyučující využívaly celé škály forem a metod práce, od frontálního opakování přes práci ve dvojicích a skupinách až k práci individuální, formy a metody byly vždy zvoleny úměrně k probíranému tématu.

V hodinách nechyběla vstupní a průběžná motivace, která probouzela čtenářský zájem žáků. Žáci byli hodnoceni slovně v průběhu hodin, známky v žákovských knížkách jsou dostatečným podkladem pro celkovou klasifikaci, ale převažuje hodnocení mluvnického a pravopisného učiva. Sporadicky se objevuje známka ze slohu, téměř vůbec známka z literatury.

Žáci měli prostor pro vyjádření svých názorů a pocitů, které s důvěrou sdělovali. Interakce a komunikace byla oboustranně vstřícná.

Plánování a podmínky výuky jsou velmi dobré, rovněž v oblasti forem a metod práce převažují pozitiva. Motivace a hodnocení – především v průběhu hodin - je vynikající. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Vyučování českého jazyka hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Blok předmětů dějepis a občanská výchova

Dějepis vyučuje jediná odborně a pedagogicky způsobilá vyučující, občanskou výchovu rovněž jediná vyučující, ale bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tento fakt neměl podstatný vliv na kvalitu vyučování.

Plánování a příprava výuky je na velmi vysoké úrovni. Plány pro oba předměty jsou rozpracovány na celý cyklus vzdělávání, je přihlédnuto k aktuálnímu složení třídy (úprava hodinové dotace v hokejových třídách a k tomu uzpůsobený plán), dostatek času je vyčleněn na problematiku nejnovějších dějin. Všechny hospitované hodiny byly pečlivě připraveny.

Vyučování probíhá v dobře vybavených kmenových třídách, obě vyučující využívají kromě učebnic značné množství pomůcek a názorného a doplňujícího materiálu – výukové videoprogramy, mapy, obrazový materiál, doplňkovou literaturu a dokumenty, jež získávají na Internetu.

Psychohygiena byla zajištěna ve všech hodinách, a to vždy formou vhodnou pro danou věkovou skupinu.

Vyučující využívaly formy a metody práce, které vždy směřovaly k vytčenému cíli, kladly problémové otázky, učivo vyvozovaly spolu s žáky a práci vždy vhodně motivovaly. Velmi pozitivní je komunikativní vedení výuky v občanské výchově a vyučování dějepisu vedené na základě řešení problémových otázek a vztažené k současnosti a regionu.

Žáci byli hodnoceni v průběhu celých hodin, hodnocení bylo motivující a objektivní, což dokládají rovněž zápisy v namátkou kontrolovaných žákovských knížkách.

Interakce a komunikace byla vstřícná, s oboustranným respektem, ze strany žáků bez obav z vyjádření kontroverzního názoru.

Plánování a podmínky výuky jsou v obou předmětech velmi dobré. Rovněž ve formách a metodách výuky převažují pozitiva. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou vynikající.

Na základě popsaných skutečností je vyučování obou předmětů velmi dobré.

Předměty přírodovědného zaměření 2. stupně.

Kvalita vzdělávání v těchto předmětech je hodnocena mimo jiné na základě sedmi hospitací (tři hodiny fyziky, dvě hodiny matematiky a po jedné hodině chemie a přírodopisu). Na výuce v těchto předmětech se podílelo pět vyučujících a pouze jeden z nich nesplňoval požadavky kvalifikace pro 2. stupeň ZŠ.

Plánování a příprava výuky je na průměrné úrovni. Toto hodnocení zahrnuje promyšleně a velmi dobře připravené hodiny s příkladným rozvržením učiva, ale rovněž hodiny, u kterých plánování učiva nerespektuje platné osnovy a v jednom případě dokonce hodinu z tohoto pohledu nevyhovující. U všech zhlédnutých hodin byla patrná připravenost učitelů. Nerespektování osnov se týká nesprávně zařazovaného učiva aritmetiky, algebry a geometrie v matematice a nezařazení laboratorních prací v přírodovědných předmětech v 9. ročníku a ve fyzice v 7. B.

Vyučování probíhá v dobře vybavených kmenových třídách, k dispozici je také učebna fyziky a chemie. Třídy působí příjemným dojmem, jsou vybaveny žaluziemi a většinou novým školním nábytkem.

Nadstandardem je nově zřízená učebna výpočetní techniky. V běžných třídách jsou k dispozici televizory a meotary. Vybavení pomůckami umožňuje plnit zvolený učební program. Nadstandardní využití pomůcek různého typu se objevilo v přírodopisu, velmi dobře zajištěna byla hodina fyziky v 8. třídě, obě hodiny matematiky a v závěru také hodina chemie.

Psychohygienu byla dodržována. Ve většině hodin se vyučující snažili přizpůsobit styl práce věku žáků, v žádné z nich však nezohledňovali žáky se specifickými poruchami učení. Dodržována byla také délka přestávek. K dispozici je automat na nápoje, vzhled tříd zpříjemňují květiny.

Z hlediska metod a forem práce učitelů byly všechny hodiny vedeny frontálně, tedy se všemi žáky stejně. Pouze v matematice v 9. třídě bylo při procvičování látky pracováno se skupinou žáků pomalejším tempem. Jediná méně vydařená hodina nekvalifikovaného učitele byla pod hranicí průměrného hodnocení. Naopak nadstandardem z pohledu metod a forem práce byla hodina přírodopisu v 7. A. Také pro průběh hodin z hlediska metod a forem práce platí zjištění o absenci metod pro žáky se specifickými poruchami učení. Frontálně vedené hodiny, diktování či opisování poznámek z tabule, žáky s potřebou specifického přístupu, nezohledňují.

Hodnocení a motivace byly na průměrné úrovni. Po delší době volna z důvodu chřipky se opakovalo již probrané učivo. Hodnocení však bylo vzácné. Opakování probíhalo většinou společně se třídou a mluvčím byl učitel. V žakovských knížkách jsou však známky z většiny přírodovědných předmětů v dostatečné frekvenci. Nenásilně a vhodně byli žáci motivováni v přírodopisu a v jedné hodině fyziky, kde byli vyučujícími vhodně vtaženi do tvorby hodiny. Dobrou motivací byly také blížící se přijímací zkoušky pro žáky 9. ročníku. Samozřejmě tam, kde scházela pedagogická zkušenost a odbornost, se o hodnocení ani motivaci mluvit nedá. Veškeré dění ve třídě se podřídl pouze k udržení kázně.

Interakce a komunikace v hodinách je hodnocena také jako průměrná. Pokud vyučující pamatovali na tuto důležitou složku vzdělávání, pak museli žáky často ke spolupráci vybízet. Spokojovali se s jednoslovnými odpověďmi, často dokončovali odpovědi za žáky. Nadstandardní v tomto pojetí byl přírodopis, kde vyučující dokázala žáky rozhýbat, zapojit do hodiny a komunikace byla s úspěchem vyžadována i na žácích - cizincích.

Dominantními ve všech hodinách byli učitelé.

Plánování, podmínky, formy a metody výuky, motivace a hodnocení a interakce a komunikace jsou průměrné. Pozitiva a negativa byla v rovnováze. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré. Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v přírodovědných předmětech jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě, velmi dobré kvality vzdělávání na 1. stupni, velmi dobré úrovně ve zhlédnutých humanitních předmětech a průměrné kvality v přírodovědných předmětech, hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání celkově jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitelka školy je ve funkci od doby řádného konkurzního řízení, kterým prošla v r. 1996. Plánování činnosti školy vychází z ročního plánu práce, který je rozpracován do měsíčních plánů práce. V měsíčních plánech jsou již úkoly adresovány k jednotlivým pracovníkům. K zajištění kontinuity výchovně vzdělávací práce s osnovami požaduje vedení školy na učitelích časově-tematické plány. Úroveň těchto plánů je rozdílná. Od promyšlených časově-tematických plánů respektujících osnovy až k formálním plánům, které nerespektují osnovy, hodinové dotace ani používané učebnice. V matematice na 2. stupni je tak nesprávně pojato zařazování učiva aritmetiky, algebry a geometrie. Neplní se laboratorní práce a úlohy

v předmětech 9. ročníku a ve fyzice v 7. ročníku. V uvedených předmětech nebyla během 1. pololetí provedena žádná laboratorní úloha.

Organizování: Škola je právním subjektem, příspěvkovou organizací. Ředitelka jmenovala svou statutární zástupkyni. Právní subjekt pracuje bez hospodářky, takže všechna práce související s touto oblastí je pouze na ředitele a na tom nic nemění ani skutečnost, že finální zajištění ekonomických a mzdových záležitostí je svěřeno servisní organizaci Střediska služeb škole Teplice. Toto uspořádání bez ekonomické pracovnice je nezvyklé a v porovnání s ostatními srovnatelnými školami v regionu je skutečně výjimkou. Poradním orgánem je pedagogická rada. Na 1. stupni je zřízeno metodické sdružení a na 2. stupni předmětové komise. Podle ředitelky jsou problémem časté odchody pracovníků v průběhu roku. V současné době má tato skutečnost dopad na úroveň jazykového vyučování. Specifikem, které značně ovlivňuje organizování výchovně vzdělávací činnosti, je skutečnost, že zajištění vyučování se daří díky práci učitelů důchodců, kterých je v současné době na škole osm, pět z nich pouze na částečný úvazek. Dva jsou zaměstnání na menší počet pracovních dnů v týdnu než pět. Tomuto se podřizuje sestavování rozvrhu a přidělování předmětů. Kromě důchodců, jinak zkušených učitelů, je na škole dalších sedm nekvalifikovaných učitelů. Toto vše v náročném programu sportovních tříd. Mladší kvalifikované učitele se zatím získat nedaří. Tento stav dovoluje řešit problémy pouze krátkodobě. Navíc novému učiteli se vzhledem k většímu počtu částečných úvazků nabízí značně nesourodé přidělení předmětů. Sama ředitelka školy tento stav vnímá a jako prioritu uvádí omlazení učitelského sboru. Získání nových pracovníků však - vzhledem k nabídce trhu práce - představuje trvalý problém.

Na škole je vedena školským zákonem určená povinná dokumentace. Při inspekční činnosti bylo pracováno s řádem školy, třídními knihami, dokumentací integrovaných žáků, personální dokumentací pedagogů, rozhodnutím o zařazení do sítě škol, k dispozici byla kniha úrazů. Zásadní nedostatky při vedení této dokumentace nebyly zjištěny.

Vedení a motivování pracovníků spatřuje ředitelka ve finanční oblasti a využívá v tomto smyslu možnosti pohyblivých složek platu. Pro přiznání osobního ohodnocení a odměn existují veřejně známá kritéria. Vhodnou motivací je nesporně i modernizace a s ní související proměna pracovního prostředí v poslední době.

V dalším vzdělávání je snaha zabezpečit vzdělávací akce okresního charakteru, podle zájmu i akce pedagogického centra Ústí nad Labem. Letní vzdělávací akce byla umožněna učitelce dějepisu.

Kontrolní mechanismy podle ředitelky zahrnují škálu činností od kontroly pracovních povinností až po kontrolu dokumentace, sešitů, kontrolních prověrek. Nedostatečná je kontrola práce vyučujících ve vyučovací hodině. V letošním školním roce nenavštívil nikdo z vedení školy ani jednu třídu na 1. stupni a totéž platí i pro tři třídy 2. stupně. Tento stav je varující také proto, že škola plní povinnosti zaměstnavatele a přidělování pohyblivých složek platu v platných kritériích ředitelky školy práci v hodině samozřejmě zahrnuje.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem k průměrné úrovni plánování, organizaci vedení a motivaci pracovníků a pouze vyhovující kontrole, hodnotí ČŠI kvalitu řízení jako průměrnou.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNIHO ROZPOČTU

Během orientační inspekce se ČŠI nesešla s projevy plýtvání prostředky přidělenými ze státního rozpočtu. Z pohledu ČŠI ředitelka školy čerpá tyto prostředky účelně. Dovede si poradit i s vybavováním školy novým školním nábytkem. Vzhledem k efektivnosti však stojí za zvážení skutečnost, že na integrované žáky nevyužívá škola zvýšený finanční normativ. Vzhledem k tomu, že potřebné formální náležitosti pro integraci žáků má škola zajištěny, připravuje se tak zbytečně o významnou finanční částku, kterou lze formou pohyblivých složek platu vhodně motivovat vyučující, kteří se žákům se specifickou potřebou vzdělávání skutečně věnují. Podobně byla ředitelka upozorněna na skutečnost, že rodiče, na vyzvání třídní učitelky, přispívají částkou 150 Kč na pomůcky v 1. třídě.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Od ledna letošního roku je určen preventista sociálněpatologických jevů, kterému bude umožněno vzdělávání v uvedené sledované problematice.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č. j. 9/000.
- Učební osnovy a plány vzdělávacího dokumentu Základní škola č. j. 16 847/96-2 včetně doplňků schválených pod č. j. 25 018/98-22.
- Povinná dokumentace školy vyplývající z §38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), v platném znění.
- Písemné a grafické práce žáků v hospitovaných hodinách.
- Namátkově kontrolované žákovské knížky.
- Třídní knihy letošního a loňského školního roku.
- Zprávy o výsledku šetření pedagogicko-psychologickou poradnou některých žáků.
- Personální dokumentace pedagogů vztahující se k požadované kvalifikaci pedagogických pracovníků, dislokace letošního školního roku.
- Tematické plány hospitovaných předmětů.
- Podklady školy o žácích - cizincích, kteří plní zde povinnou školní docházku.

ZÁVĚR

Vzhledem k průměrným podmínkám vzdělávání, velmi dobré kvalitě vzdělávání a průměrnému hodnocení řízení školy, hodnotí ČŠI činnost školy celkově jako průměrnou.

Doporučení:

1. Zajistit plnění osnov přírodovědných předmětů.
2. Řešit personální otázku jazykového vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Salač
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová
	Mgr. Jaroslav Štilip

V Teplicích dne 12. února 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Marie Klašková

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	19. března 2001	065 060/01-2550
Zřizovatel:	-,-	065 061/01-2550

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly doručeny.